

Obsah

Úvod	7
1 — Stručný popis funkce radioreléových systémů	
1.1 Vymezení obsahu kapitoly	9
1.2 Radioreléové systémy s kmitočtovou modulací	9
1.3 Radioreléové systémy s časovým dělením přenášených informací	21
2 — Charakteristiky signálů, přenášených radioreléovými spoji a mezinárodní doporučení	
2.1 Vymezení obsahu kapitoly	25
2.2 Telefonní kanál	25
2.2.1 Základní pojmy používané v telefonii	26
2.2.1.1 Absolutní úroveň	26
2.2.1.2 Vztažná — relativní úroveň	27
2.2.1.3 Vztah mezi decibely a nepery	28
2.2.2 Základní charakteristiky telefonního kanálu	29
2.2.2.1 Zbytkový útlum	29
2.2.2.2 Kmitočtová charakteristika	29
2.2.2.3 Amplitudová charakteristika	30
2.2.2.4 Fázová charakteristika a charakteristika skupinového zpoždění	30
2.2.2.5 Posun kmitočtů při přenosu	35
2.2.2.6 Šumy a hluky v telefonním kanálu	35
2.2.3 Mezinárodní doporučení na základní charakteristiky telefonního kanálu	37
2.2.3.1 Mezinárodní poradní sbory pro telekomunikace a radiokomunikace	37
2.2.3.2 Charakteristiky telefonního kanálu, referenční okruhy CCITT	39
2.2.3.3 Referenční okruhy CCIR pro radioreléové spoje s kmitočtovým dělením přenášených telefonních hovorů	41
2.2.3.4 Přípustný výkon šumu pro radioreléové spoje s kmitočtovým dělením přenášených telefonních hovorů pro fiktivní referenční okruhy a pro reálné okruhy	42
2.2.3.5 Referenční okruh pro radioreléové spoje s časovým dělením přenášených telefonních hovorů	45
2.3 Rozhlasový kanál	45
2.3.1 Základní charakteristiky rozhlasového kanálu	46
2.3.2 Doporučované základní charakteristiky rozhlasového kanálu	46
2.4 Televizní kanál	
2.4.1 Základní charakteristiky televizního kanálu, mezinárodní doporučení pro fiktivní referenční okruh	51

2.4.1.1	Mezinárodní televizní spoj a fiktivní referenční okruh CCIR	52
2.4.1.2	Zbytkový útlum a kolísání zbytkového útlumu	53
2.4.1.3	Hluky v televizním kanálu	53
2.4.1.4	Nelineární zkreslení	54
2.4.1.5	Lineární tvarové zkreslení	56
2.4.1.6	Kmitočtová charakteristika a charakteristika skupinového zpoždění	56
2.4.2	Měření přenosových vlastností televizního kanálu, zkušební signály CCIR	56
2.4.2.1	Měření zbytkového útlumu a stability zbytkového útlumu	58
2.4.2.2	Měření hluku	58
2.4.2.3	Měření nelineárního zkreslení	59
2.4.2.4	Měření lineárního tvarového zkreslení	60
2.4.3	Přenosové parametry televizního kanálu na spoji kratším nebo delším než je referenční okruh	61

3 – Modulace a demodulace

3.1	Všeobecně o modulaci a demulaci	64
3.2	Amplitudová modulace	65
3.3	Kmitočtová modulace	68
3.3.1	Úzkopásmová kmitočtová modulace	71
3.3.2	Širokopásmová kmitočtová modulace	72
3.4	Klasické pulsní modulační metody	76
3.5	Náhrada bílého šumu součtem harmonických kmitů	79
3.6	Poměr signál/šum v různých komunikačních systémech	85
3.6.1	Poměr signál/šum v systému s amplitudovou modulací	85
3.6.2	Poměr signál/šum v systému s kmitočtovou modulací	90
3.6.2.1	Prahový jev v systému s kmitočtovou modulací	94
3.6.2.2	Zlepšení poměru signál/šum v systému s kmitočtovou modulací pomocí preemfáze a deemfáze	95
3.6.3	Poměr signál/šum v systému s pulsní polohovou modulací	97
3.7	Hlavní rysy systému se širokopásmovým ziskem	99
3.8	Informační kapacita komunikačního systému	101
3.9	Ideální komunikační systém	105
3.10	Pulsní kódová modulace	107
3.10.1	Poměr signál/šum v systému s pulsní kódovou modulací	109
3.10.2	Šířka pásma potřebná pro přenos v systému s pulsní kódovou modulací	112
3.10.3	Srovnání systému s pulsní kódovou modulací s ideálním komunikačním systémem	113
3.11	Delta modulace	114

4 – Přenos informací radioreléovými systémy s kmitočtovou modulací

4.1	Úvod	118
4.2	Tepelné šumy v kanálu informace přenášené radioreléovým spojem s kmitočtovou modulací	119
4.2.1	Odvození vzorce pro tepelný šumový výkon v kanálu přenášené informace	119
4.2.2	Vliv nedokonalosti amplitudových omezovačů	124
4.2.2.1	Poměr trojúhelníkového a rovnoměrného šumu pro radioreléový spoj bez demodulace a s demulací na každé reléové stanici	128

4.2.3	Šum nezávislý na podmínkách šíření rádiových vln	130
4.2.4	Průběh poměru signál/šum	132
4.3	Přenos telefonních hovorů sdružených na principu kmitočtového dělení radioreléovým systémem s kmitočtovou modulací	134
4.3.1	Poměr signál/šum a systémová hodnota při telefonním přenosu	134
4.3.2	Preemfáze při telefonním přenosu	135
4.3.3	Psofometrický činitel při telefonním přenosu	136
4.3.4	Vlastnosti multiplexního signálu	137
4.3.5	Intermodulační hluky	144
4.3.5.1	Činitel nelineárního zkreslení čtyřpólu s nelineární amplitudovou charakteristikou	145
4.3.5.2	Činitel nelineárního zkreslení čtyřpólu s nelineární fázovou charakteristikou	147
4.3.5.3	Celkový výkon nelineárních produktů na výstupu čtyřpólu s nelineární amplitudovou charakteristikou	149
4.3.5.4	Rozložení výkonu nelineárních produktů čtyřpólu s nelineární amplitudovou charakteristikou v základním pásmu	155
4.3.5.5	Intermodulační výkon v telefonním kanálu, kterým přispívá čtyřpól s nelineární amplitudovou charakteristikou	160
4.3.5.6	Intermodulační výkon v telefonním kanálu, kterým přispívá čtyřpól s nelineární fázovou charakteristikou	162
4.3.5.7	Činitel nelineárního zkreslení nepřizpůsobeného napáječe	164
4.3.5.8	Nelineární zkreslení v důsledku dvoucestného šíření na úseku radioreléového spoje	169
4.3.5.9	Intermodulační výkon v telefonním kanálu, kterým přispívá krátký nepřizpůsobený napáječ	172
4.3.5.10	Intermodulační výkon v telefonním kanálu, kterým přispívá dvoucestné šíření na úseku radioreléového spoje	176
4.3.5.11	Celkový intermodulační výkon v telefonním kanálu na modulačním úseku radioreléového spoje a na celém spoji	176
4.3.6	Metodika určení celkových hluků v telefonním kanálu s ohledem na doporučení CCIR	183
4.3.6.1	Shrnutí doporučení CCIR	184
4.3.6.2	Základní vztahy pro tepelné šумы v radioreléových systémech s kmitočtovou modulací při sdružování telefonních hovorů na principu kmitočtového dělení	185
4.3.6.3	Údaje o šíření rádiových vln	187
4.3.6.4	Šumové poměry na jednom radioreléovém úseku	194
4.3.6.5	Šumové poměry na spoji s více úseky	195
4.3.6.6	Vliv diverzitního příjmu	199
4.3.6.7	Příklad určení šumových poměrů na radioreléovém spoji	199
4.3.6.8	Vlastnosti zařízení plynoucí z intermodulačních výkonů uvedených v příkladu v odstavci 4.3.6.7	205
4.4	Přenos obrazového signálu a zvukového doprovodu radioreléovým spojením s kmitočtovou modulací	214
4.4.1	Poměr signál/šum a systémová hodnota při přenosu obrazového signálu	215
4.4.2	Poznámky k přenosu obrazového signálu radioreléovým spojením	216
4.4.3	Poměr signál/šum a systémová hodnota při přenosu zvukového doprovodu obrazového signálu	218
4.5	Příklad výpočtu systémové hodnoty	222
4.5.1	Systémová hodnota při telefonním přenosu	224
4.5.2	Systémová hodnota při televizním přenosu	224

5 — Přenos informací radioreléovými systémy s časovým dělením

5.1	Úvod	225
5.2	Radioreléové systémy PPM-AM, PPM-FM	226
5.2.1	PPM-AM	226
5.2.2	PPM-FM	231
5.3	Poznámky k přenosu v systému PPM-AM	233
5.4	Radioreléové systémy s PCM a delta modulací	235
	Doslov	236
	Seznam literatury	237
	Resumé v angličtině	239
	Rejstřík	242